

వాల్మీకి రామాయణం-

118. అష్టాదశాధికశతతమః సర్గః -
దివ్యాలంకారగ్రహణమ్

|| దివ్యాలంకారగ్రహణమ్ ||

సా త్వేవముక్తా వైదేహీ త్వనసూయాఽనసూయయా |
 ప్రతిపూజ్య వచో మందం ప్రవక్తుముపచక్రమే || 1 ||

నైతదాశ్చర్యమార్యాయాః యన్తాం త్వమనుభాషసే |
 విదితం తు మమాప్యేతద్వథా నార్యాః పతిర్గురుః || 2 ||

యద్యప్యేష భవేద్భర్తా మమార్యే వృత్తవర్జితః |
 అద్వైధముపచర్తవ్యస్తథాప్యేష మయా భవేత్ || 3 ||

కిం పునర్యో గుణశ్లాఘ్యుః సానుక్రోశో జితేంద్రియః |
 స్థిరానురాగో ధర్మాత్మా మాతృవత్ప్తితృవత్ప్తియః || 4 ||

యాం వృత్తిం వర్తతే రామః కౌసల్యాయాం మహాబలః |
 తామేవ నృపనారీణామన్యాసామపి వర్తతే || 5 ||

సకృద్ధృష్టాస్వపి స్త్రీషు నృపేణ నృపవత్సలః |
 మాతృవద్వర్తతే వీరో మానముత్సృజ్య ధర్మవిత్ || 6 ||

ఆగచ్ఛంత్యాశ్చ విజనం వనమేవం భయావహమ్ |
 సమాహితం మే శ్వశ్రావ చ హృదయే తద్భృతం మహత్ || 7 ||

పాణిప్రదానకాలే చ యత్పూరా త్వగ్నిసన్నిధౌ |
 అనుశిష్టా జనన్యాఽస్తి వాక్యం తదపి మే ధృతమ్ || 8 ||

నవీకృతం చ తత్సర్వం వాక్యైస్తే ధర్మచారిణి |
 పతిశుశ్రూషణాన్మార్యాస్తపో నాన్యద్విధీయతే || 9 ||

సావిత్రి పతిశుశ్రూషాం కృత్వా స్వర్గే మహీయతే |
 తథావృత్తిశ్చ యాతా త్వం పతిశుశ్రూషయా దివమ్ || 10 ||

వరిష్ఠా సర్వనారీణామేషా చ దివి దేవతా |
 రోహిణీ న వినా చంద్రం ముహూర్తమపి దృశ్యతే || 11 ||

ఏవంవిధాశ్చ ప్రవరాః స్త్రియో భర్తృదృఢవ్రతాః |
 దేవలోకే మహీయంతే పుణ్యేన స్వేన కర్మణా || 12 ||

తతోఽనసూయా సంహృష్టా శ్రుత్వోక్తం సీతయా వచః |
 శిరస్యాఘ్రూయ చోవాచ మైథిలీం హర్షయంతుత || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

118. అష్టాదశాధికశతతమః సర్గః -
దివ్యాలంకారగ్రహణమ్

నియమైర్వివిధైరాప్తం తపో హి మహదస్తి మే |
తత్సంశ్రిత్య బలం సీతే ఛందయే త్వాం శుచిస్మితే || 14 ||

ఉపపన్నం మనోజ్ఞం చ వచనం తవ మైథిలి |
ప్రీతా చాస్మ్యుచితం కిం తే కరవాణి బ్రవీహి మే || 15 ||

తస్యాస్తద్వచనం శ్రుత్వా విస్మితా మందవిస్తయా
కృతమిత్యబ్రవీత్సతా తపోబలసమన్వితామ్ || 16 ||

సా త్వేవముక్తా ధర్మజ్ఞా తయా ప్రీతతరాభవత్ |
సఖలం చ ప్రహర్షం తే హంత సీతే కరోమ్యహమ్ || 17 ||

ఇదం దివ్యం వరం మాల్యం వస్త్రమాభరణాని చ |
అంగరాగం చ వైదేహి మహార్షం చానులేపనమ్ || 18 ||

మయా దత్తమిదం సీతే తవ గాత్రాణి శోభయేత్ |
అనురూపమసంక్లిష్టం నిత్యమేవ భవిష్యతి || 19 ||

అంగరాగేణ దివ్యేన లిప్తాంగీ జనకాత్మజే |
శోభయిష్యసి భర్తారం యథా శ్రీర్విష్ణుమవ్యయమ్ || 20 ||

సా వస్త్రమంగరాగం చ భూషణాని స్రజస్తథా |
మైథిలీ ప్రతిజగ్రాహ ప్రీతిదానమనుత్తమమ్ || 21 ||

ప్రతిగృహ్య చ తత్ సీతా ప్రీతిదానం యశస్విని |
శ్లిష్టాంజలిపుటా తత్ర సముపాస్త తపోధనామ్ || 22 ||

తథా సీతాసుపాసీనామనసూయా దృఢవ్రతా |
వచనం ప్రప్లుమారేభే కాంచిత్ ప్రియకథామను || 23 ||

స్వయంవరే కిల ప్రాప్తా త్వమనేన యశస్వినా |
రాఘవేణేతి మే సీతే కథా శ్రుతిముపాగతా || 24 ||

తాం కథాం శ్రోతుమిచ్ఛామి విస్తరేణ చ మైథిలి |
యథానుభూతం కార్త్యున తన్నే త్వం వక్తుమర్హసి || 25 ||

ఏవముక్తా తు సా సీతా తాం తతో ధర్మచారిణీమ్ |
శ్రూయతామితి చోక్త్యా వై కథయామాస తాం కథామ్ || 26 ||

మిథిలాభిపతిర్వీరో జనకో నామ ధర్మవిత్ |
క్షత్రధర్మే హ్యభిరతో న్యాయతః శాస్తి మేదినీమ్ || 27 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

118. అష్టాదశాధికశతతమః సర్గః -
దివ్యాలంకారగ్రహణమ్

తస్య లాంగలహస్తస్య కర్ణతః క్షేత్రమండలమ్ |
 అహం కిలోత్థితా భిత్త్వా జగతీం నృపతేః సుతా || 27 ||
 స మాం దృష్ట్వా నరపతిర్ముష్టివిక్షేపతత్పరః |
 పాంసుకుంఠితసర్వాంగీం జనకో విస్మితోఽభవత్ || 28 ||
 అనపత్యేన చ స్నేహాదంకమారోప్య చ స్వయమ్ |
 మమేయం తనయేత్యుక్త్వా స్నేహో మయి నిపాతితః || 29 ||
 అంతరిక్షే చ వాగుక్తా ప్రతి మాఽమానుషీ కిల |
 ఏవమేతన్నరపతే ధర్మేణ తనయా తవ || 30 ||
 తతః ప్రహృష్టో ధర్మాత్మా పితా మే మిథిలాఽభిపః |
 అవాప్తో విపులామృద్ధిం మామవాప్య నరాభిపః || 32 ||
 దత్తా చాస్మిష్టవద్దేవ్యై జ్యేష్ఠాయై పుణ్యకర్మణా |
 తయా సంభావితా చాస్మి స్మిగ్ధయా మాతృసాహృదాత్ || 34 ||
 పతిసంయోగసులభం వయో దృష్ట్వా తు మే పితా |
 చింతామభ్యగమద్దీనో విత్తనాశాదివాధనః || 35 ||
 సదృశాచ్ఛాపకృష్టాచ్ఛ లోకే కన్యాపితా జనాత్ |
 ప్రధర్షణమవాప్సేతి శక్త్రేణాపి సమో భువి || 36 ||
 తాం ధర్షణామదూరస్థాం దృష్ట్వా చాత్మని పార్థివః |
 చింతాఽర్థవగతః పారం నాససాదాప్లవో యథా || 37 ||
 అయోనిజాం హి మాం జ్ఞాత్వా నాధ్యగచ్ఛద్విచింతయన్ |
 సదృశం చానురూపం చ మహీపాలః పతిం మమ || 38 ||
 తస్య బుద్ధిరియం జాతా చింతయానస్య సంతతమ్ |
 స్వయం వరం తనూజాయాః కరిష్యామీతి భీమతః || 39 ||
 మహాయజ్ఞే తదా తస్య వరుణేన మహాత్మనా |
 దత్తం ధనుర్వరం ప్రీత్యా తూణీ చాక్షయసాయకౌ || 40 ||
 అసంచాల్యం మనుష్యైశ్చ యత్నేనాపి చ గౌరవాత్ |
 తన్న శక్తా నమయితుం స్వప్నేష్యపి నరాభిపాః || 41 ||
 తద్ధనుః ప్రాప్య మే పిత్రా వ్యాహృతం సత్యవాదినా |
 సమవాయే నరేంద్రాణాం పూర్వమామంత్వ పార్థివాన్ || 42 ||

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

118. అష్టాదశాధికశతతమః సర్గః -
దివ్యాలంకారగ్రహణమ్

ఇదం చ ధనురుద్యమ్య సజ్యం యః కురుతే నరః |
తస్య మే దుహితా భార్యా భవిష్యతి న సంశయః || 42 ||

తచ్చ దృష్ట్వా ధనుః శ్రేష్ఠం గౌరవాద్గిరిసన్నిభమ్ |
అభివాద్య నృపా జగ్గురశక్తాస్తస్య తోలనే || 43 ||

సుదీర్ఘస్య తు కాలస్య రాఘవోఽయం మహాద్యుతిః |
విశ్వామిత్రేణ సహితో యజ్ఞం ద్రష్టుం సమాగతః || 44 ||

లక్ష్మణేన సహ భ్రాత్రా రామః సత్యపరాక్రమః |
విశ్వామిత్రస్తు ధర్మాత్మా మమ పిత్రా సుపూజితః || 45 ||

ప్రోవాచ పితరం తత్ర భ్రాతరౌ రామలక్ష్మణౌ |
సుతౌ దశరథస్యేమౌ ధనుర్దర్శనకాంక్షిణౌ || 46 ||

ధనుర్దర్శయ రామాయ రాజపుత్రాయ దైవికమ్ |
ఇత్యుక్తస్తేన విప్రేణ తద్ధనుః సముపానయత్ || 47 ||

నిమేషాంతరమాత్రేణ తదానమ్య స వీర్యవాన్ |
జ్యం సమారోప్య ఝటితి పూరయామాస వీర్యవత్ || 48 ||

తేన పూరయతా వేగాన్తధ్యే భగ్నం ద్విధా ధనుః |
తస్య శబ్ధోఽభవద్భీమః పతితస్యాశనేలివ || 49 ||

తతోఽహం తత్ర రామాయ పిత్రా సత్యాభిసంధినా |
నిశ్చితా దాతుముద్యమ్య జలభాజనముత్తమమ్ || 50 ||

దీయమానాం న తు తదా ప్రతిజగ్రాహ రాఘవః |
అవిజ్ఞాయ పితుశ్చందమయోధ్యాఽభిపతేః ప్రభోః || 51 ||

తతః శ్వశురమామంత్య వృద్ధం దశరథం నృపమ్ |
మమ పిత్రా త్వహం దత్తా రామాయ విదితాత్మనే || 52 ||

మమ చైవానుజా సాధ్యే ఊర్తిశా ప్రియదర్శనా |
భార్యాఽర్థే లక్ష్మణస్యాపి దత్తా పిత్రా మమ స్వయమ్ || 53 ||

ఏవం దత్తాఽస్మి రామాయ తదా తస్మిన్ స్వయంవరే |
అనురక్తాఽస్మి ధర్మేణ పతిం వీర్యవతాం వరమ్ || 54 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే
అష్టాదశోత్తరశతతమః సర్గః || 118 ||